

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Velicu.**

Sumarul:

O încercare de organizare comercială în Ardeal la începutul secolului XVIII. — Așanarea băncii „Victoria” din Arad. — Situația financiară. — Camera de comerț internațională. — *Cronică:* Societățile anonime din România în 1927 (11 luni). Impozitul pe venitul profesiunilor libere în România. Situația încasărilor și cheltuielilor Statului pe perioada dela 1 Ianuarie la 31 Martie 1928. Capitalul străin în Ungaria. Emisiunile de împrumuturi pentru străinătate în Statele Unite. Protestele de polițe. „Bilanțul aur” sau „Bilanțul de stabilizare”. Școale elementare de comerț. Probleme valutare și organizarea băncilor de emisie în Germania, Polonia, Ungaria și Austria. — Adunări generale. — Dividendele. — Aviz.

O încercare de organizare comercială în Ardeal la începutul secolului XVIII.

Dupăce principatul autonom al Ardealului a ajuns la sfârșitul secolului XVIII sub stăpânirea dinastiei habsburgice, avu să lupte cu multe greutăți de ordin economic și financiar. Darea anuală ce trebuia să plătească în sensul articolului 12 din „diploma Leopoldinum”, se urca la suma de 50.000 taleri în timp de pace, iar în timp de războiu la 400.000 fiorini. Cum războaiele ofensive ale Habsburgilor împotriva Turcilor reclamau sacrificii însemnate, adeseori nu se ținea seamă de cifra stabilită, ci se încasa sub diferite numiri cât era necesar, spre a face față cerințelor de ordin administrativ și militar.

Nemulțumirea ardelenilor sporea din an în an. Câtva timp au putut fi amăgiți cu speranța, că îndată ce se va termina războiul, dările vor fi micșorate și traiul se va ușura. Războiul s'a terminat prin pacea dela Carloviț (26 Febr. 1699), dar ușurarea așteptată nu a urmat.

Această împrejurare îndeamnă pe guvernatorul ardelen, contele Gheorghe

Bánffy, să se adreseze (la 28 Sept. 1699) consilierului Andrei Szentkereszti dela cancelaria de curte din Viena, rugându-l să intervină la înaltele locuri pentru retragerea regimentelor imperiale din Ardeal, socotind că numai pe această cale s'ar putea ușura traiul, potolindu-se nemulțumirea poporului, care părea în tot momentul gata să meargă la partidul potrivnic intereselor împărătești „ca oaia la sare”... (innen a nép ugy megyen, mint az juh az sóra, az más pártra).

Dorința lui Bánffy nu era însă dintre acelea, cari s'ar fi putut bucura de vre-o atențiune din partea cercurilor conducătoare din Viena.

Deaceea luminatul cancelar Nicolae Bethlen, care ne-a lăsat în memoriile sale multe informațiuni importante relative la viața sbuciumată a Românilor din timpul său, a chibzuit asupra altor mijloace potrivite, să sporească puterea de contribuție fiscală a Ardelenilor, deschizându-le mai întâi noi izvoare de câștig.

În colaborare cu Zaharia Sedgewicz și cu italianul Giuseppe Vecelli din Veneția a pregătit un proiect de organizare comercială, menită a facilita comerțul ardelen și în deosebi exportul spre Levant.

Proiectul cuprindea 32 puncte. Pornind dela constatarea, că lipsa de bani este izvorul tuturor relelor, de care pătumește populația Ardealului, afirmă că e o ticăloșie să vezi o țară bogată în tot felul de comori naturale mistuindu-se în lipsuri și sărăcie, câtă vreme alte țări sărace în comori naturale, caută și găsesse diferite ocazii de îmbogățire și prosperitate. În comparație cu Ardealul,

Moldova și Muntenia se bucurau de o stare economică mai bună putându-și desface produsele lor la popoarele din Balcani, avizate la import.

Deaceea proiectul insistă că trebuie înființată o „companie” (societate) comercială cu capital considerabil, spre a se putea ocupa cu comerțul *en gros*, lăsând posibilitatea de traiu și micilor negustori. Din această societate să nu fie excluși nici Grecii, nici Iidanii. Membrii societății să se pună în înțelegere cu comercianții din Viena pentru serviciul de mijlocire a mărfurilor de import și export.

Acest proiect urma să fie studiat de către o comisiune a dietei ardeleni, convocată la Alba-Julia în 10 Martie 1703. Comisiunea apreciază intențiunile bune ale proiectului, dar cere, ca libertatea comerțului să nu fie împiedecată (a liber quaestus ne impediáltatnék), compania să se mulțumească cu *monopol* numai pentru *exportul boilor*, de cari a dat Dumnezeu destui în țara aceasta (mivel Isten ökröt az hazában eleget adott). În calea realizării acestui proiect salutar comisiunea dietei făcea însă o sumă de piedeci, exprimând temerea că nu se va putea găsi în Ardeal capitalul necesar; că Ardelenii mai bogați, nefiind obicinuiți cu comerțul, nu se vor învoi să-și dea banii, fără a-i mai lua îndărăpt. Dacă s'ar întâmpla să-i înșele neguțătorii din Anglia, Holanda, sau din alte părți, cum să poarte cu ei procese în țări depărtate? Comisiunea crede că ar fi o soluție mai acceptabilă aceea de a se înțelege cu neguțătorii din străinătate, să vie cu mărfurile lor și să le vândă în Ardeal cu aceleași prețuri ca în Viena.

În afară de amintitele dificultăți prevăzute din partea comisiunii, s'a ivit alta și mai mare: în acelaș an a izbucnit *revoluțiunea Curușilor* înregimentăți sub steagurile lui Francisc Rákoczi II, care de tronând pe Habsburgi în dieta dela Onod (1707) a ținut țara în agitație și nesiguranță până la terminarea revoluției prin pacea dela Sătmar (1711).

Astfel s'a zădărnicit prima încercare de a da Ardealului ajuns sub sceptrul habsburgic un început de organizare comercială modernă.

Cluj.

Dr. I. Lupaș.

Asanarea băncii „Victoria” din Arad.

Vechia instituție bancară „Victoria” din Arad de un jumătate de an luptă cu greutăți financiare.

În urma crizei generale dar mai mult în urma spiritului nou: de a se depărta de afacerile bancare propriu zise acest institut cu un trecut atât de frumos, și-a imobilizat întregul capital, ceea ce poate cauza prăbușirea unei bănci. „Victoria” părăsind baza și sprijinul adevărat al băncilor noastre: creditul țărănesc, s'a avântat în tot felul de afaceri comerciale: participări și finanțări de întreprinderi, cari au mistuit multe capitaluri. Având nevoie de capitaluri mari și multe s'a urmat politica nenorocită a dobânzilor excesive acordând deponenților 18%—20%, și percepând după împrumuturi 30% anual.

Ajungând unele firme aradane în faliment neapărat și banca a avut pierderi simțitoare.

Toate aceste au fost știute de cercurile financiare, noi însă având deplină încredere în viabilitatea băncii „Victoria” nu am discutat situația ei. Acum însă când chiar conducerea actuală a băncii a aflat de bine să lămurească opinia publică, ne ținem și noi de datoria noastră să arătăm adevărata situație pentru liniștirea celor interesați, precum și pentru a trage învățămintele.

Repetăm, „Victoria” nu a ajuns în insolvență, ci imobilizându-și capitalul nu poate să-și recâștige de azi pe mâine lichiditatea necesară. Activele băncii sunt superioare pasivelor, în cursul timpurilor și-a câștigat fonduri de rezervă foarte mari, rezervele latente sunt însemnate și dacă Centrala a avut pierderi la diversele participațiuni, precum și la finanțările întreprinderilor comerciale, aflăm cu satisfacțiune, că la cele șase sucursale și două expozițiuni din județ nu este nici un ban pierdere.

Dacă „Victoria” luptă cu greutăți trecătoare, nu ne îndoim că în scurt timp se va reface, bineînțeles dacă cei interesați, și în primul rând deponenții vor înțelege datorința lor și interesul lor propriu. Desigur „Victoria” va căuta să lichideze toate afacerile sale comerciale chiar cu pierderi numai ca să-și poată recâștiga mobilitatea capitalului.

Pe de altă parte nu trebuie să uităm importanța națională ce o are aceasta instituție pentru ținutul Aradului. Toate instituțiile culturale, bisericesti, publice, fărănumea precum și intelectualii ținutului sunt interesați. Anume „Victoria” și azi are depuneri de peste 270 milioane Lei dela 9000 de deponenți dintre cari 2000 de deponenți cu depuneri sub 10.000 Lei. Cu un cuvânt tot ce-i românesc în acel ținut au interesul ca „Victoria” să fie sanată!

Conduși de aceste sentimente i-au sărit întru ajutor, încă dela început Banca Națională a României, Banca „Albina” din Sibiu și „Banca Românească” din

București. Astfel că atât creditorii de toate categoriile, cât și debitorii „Victoriei“ pot fi siguri că sanarea va reuși pe deplin și că „Victoria“ va redeveni ceea ce a fost: o mândrie a vieții noastre bancare.

Operațiunea de sanare cere însă timp și de aceea suntem convinși că jertfa *aparentă* din partea deponenților nu va fi refuzată.

Programul de sanare este următorul:

1. Depunerile peste 10.000 Lei vor fi blocate pe trei ani cu o dobândă de 6% anual.

Deponenții când li-se cere aceasta jertfă să nu uite, că au primit interese exagerate și în consecință nu pierd nimic nici chiar la interese, compensându-se interesele mari cu cele de acum. Dealtcum este o tendință continuă de scădere a dobânzilor după depozitele spre fructificare, — astfel că este o prea mică diferență între dobânzile acordate de alte bănci și cele ce vor primi în viitor dela „Victoria“.

2. Urcarea capitalului social dela 30,000.000 la 60,000.000 Lei, fiind aceasta emisiune asigurată pe jumătate prin iscălirea nouilor acțiuni din partea membrilor actualului Consiliu de administrație, iar restul de 15 milioane se va acoperi de deponenții cu depozite de peste 10.000 Lei, cari vor iscăli acțiuni noi în valoare de 10% din depunerile ce au la „Victoria“. Aceste acțiuni noi se vor bucura de prioritate față de cele vechi și se va garanta o dividendă de cel puțin 6% anual.

3. Banca Națională va pune la dispoziția „Victoriei“ noi credite însemnate ca astfel să fie pe deplin asigurată viitoarea activitate a băncii, respective pentru a-i crea un fond de rulement necesar refacerii.

Desigur acest program de sanare va reuși complet numai în cazul deponenții vor da tot concursul cerut, ceea ce dealtcum este și în interesul lor propriu.

Să nu se uite, cum am spus și mai sus, sanarea băncii „Victoria“ este și un interes național! Prăbușirea ei ar însemna nu numai periclitatea atâtor interese particulare, ci și privarea unui ținut atât de românesc ca și a Aradului, de un institut de credit românesc provincial potrivit pentru cultivarea creditului țărănesc. Dovadă că de când „Victoria“ luptă cu greutate, în județ care este absolut românesc, s'au sporit băncuțele minoritare respective sucursalele băncilor ungurești din Arad, dintre cari unele fac cămătărie uzurară cea mai deșantată.

Și pentru acest considerent dorim băncii „Victoria“ refacerea ei grabnică, ceea ce, nu ne îndoim se va realiza în scurt timp.

Situația financiară.

De sărbători a rulat la cinematograful Capitol un film caraghios. Iată subiectul: Patașon și Pat erau croitori sărmani într'un târgușor și mai sărac, exploatat de 3 cămătari fără inimă. Acești cămătari în dorul lor

de a câștiga cât mai mult, era frământați de gândul înființării unei bănci. Le lipsea însă fondul de garanție al capitalului. Intr'o bună zi îi sosește lui Patașon un nepot din America cu un geamantan conținând 20 milioane. Cămătarii crezură că a sosit momentul să se fondeze, îl căutară pe nepotul din America și-l convinseră să depună geamantanul cu bani la bancă ca garanție, ei în schimb dau capitalul de rulment și îi predau lui Patașon direcțiunea băncii. Banca s'a fondat, director Patașon, iar casier Pat, însă în săptămânile dintâi afacerile n'au mers de loc. Văzând aceasta Patașon și știind că principiul modern al prosperității unei întreprinderi este volumul mare al afacerilor, a născocit o metodă nouă. De unde la început lua dela împrumutători 8% și plătea depunătorilor 4% în viitor face tocmai inversul, adică plătea 8% și încassa 4% și pe de-asupra introduce-se sistemul, că diferența dintre dobânzile banilor depuși și cei ridicați o plătea anticipativ.

Lumea începu să asedieze banca. Prima afacere o făcu nepotul din America, apoi chiar cămătarii. Locuitorii începură să se umple de bani, afaceri de tot soiul luară naștere, era o prosperitate generală. Așa au mers treburile vreme îndelungată până li s'a gătat disponibil de bani. Atunci pur și simplu au declarat încetarea plăților.

Cămătarii pentru a-și salva banii plasați în bancă au pus mâna pe geamantanul cu garanția. Mare le-a fost însă mirarea, când au constatat, că în el se află de fapt 20 milioane, dar coroane austriace fără valoare. Sfârșitul: directorul, casierul și nepotul au dispărut.

Istoria este caraghioasă, dar cu durere trebuie să constatăm, că la noi după războiu o sumedenie de întreprinderi s'au fondat și condus în felul acesta. Luxul mare de prin birouri și mirajul afacerilor imense ce învăteau sau aveau perspectiva să învătească, au făcut ca o mulțime de bănci — chiar din cele mari — și particulari, să-și arunce capitalurile în mâinile unor aventurieri nepricepuți, cari lucrau în permanență cu deficit, iar dobânzile, tantiemele și dividendele cele mari ce le plăteau măcinau încet-încet capitalele investite. În felul acesta avem întreprinderi industriale, de import-export, case de bancă, firme comerciale etc. și ni

Acestea au contribuit mult la înăsprirea crizei, care ne bântuie. Oare nu aceasta este în bună parte cauza, că orice inițiativă privată în industria sau comercială este compromisă, că pentru afaceri comerciale sau industriale nu mai găsești decât bani cămătărești.

O altă constatare tristă de sfârșit de săptămână este alarma dată de ziare asupra stării mizerabile a comerțului. Fetele negustorilor ne sunt arătate foarte triste, prăvăliile cu înfățișarea sezonului vacanțelor. De fapt trecând prin străzile Lipscani și Carol și Găzand liniștea ce domnea te întrebai cu îngrijorare, că oare

toate aceste prăvălii să nu aibe drept la existență într'un oraș cu aproape un milion locuitori? Ori, că într'o țară așa mare ca a noastră locuitorii să nu aibă drept la o îmbrăcătoare mai bună și la un vestmânt nou de sfintele sărbători?

Este scăzută capacitatea de cumpărare a publicului se zice. Dar cum să nu scadă capacitatea de cumpărare a locuitorilor atunci, când negoțul liber este în agonie și înflorește numai negoțul de furnituri cătră stat și a autorității, când statul însuși este negustor, când articolele industriale în mare parte fără calitate le plătești cu prețuri duble, din cauza tarifelor vamale nu protecționiste, ci făcute spre a servi interese particulare.

Pușinul câștig ce-l are publicul consumător în loc să-l folosească pentru mulțumirea trupească și sufletească a sa îi este pompat de stat și alte organe nu pentru nevoi raționale sau utile sau pentru amortizarea în parte a datoriilor noastre cari fac peste 200 miliarde Lei, ci pentru a îmbuiba pe protejații improvizați în furnisori ai statului și pentru a da posibilitate unor funcționari publici să facă încercări în afaceri comerciale și industriale.

București.

Remizier.

Camera de comerț internațională

— Activitatea Comitetului Național Român. —

În toamna anului 1919, din inițiativa câtorva mari oameni de afaceri americani, jenați de unele dispozițiuni ale tratatului dela Versailles și în prezența unor delegați economici din Marea Britanie, Franța, Belgia și Italia, reuniți la Atlantic City s'a propus crearea unei Camere de comerț internaționale.

Motivul care a accelerat la înfăptuirea ei a fost interesul Statelor Unite care nu se putea desinteresa de clientul lor — Europa — și apoi continentul nostru nu se putea reface fără resursele Americii.

Se urmărea, prin urmare, restabilirea echilibrului și liberul joc al schimburilor între popoare.

Acțiunea salutară și prestigiul acestei noi instituțiuni au impus-o Societății Națiunilor, care a găsit în Camera de comerț internațională un apreciat și util colaborator.

Nu există chestiune economică internațională care să fie adusă în discuțiunea Forului dela Geneva, fără ca în prealabil să se fi ascultat vocea autorizată a Camerei de comerț internaționale.

Numai prin autoritatea sa morală din ce în ce crescândă și prin hotărârile și rezoluțiunile ei chibzuite, Camera de comerț internațională îndeplinește astăzi misiunea de coordonare și conciliațiune, respectând interesele esențiale ale fiecărei țări.

Dela rolul modest, de a îndepărta dificultățile tehnice cari opresc libera circulațiune a mărfurilor,

Camera trece mai departe, stabilind o Curte de Arbitraj, pentru stângerea în mod amiabil a diferendelor dintre supușii diverselor țări.

În 1922, căderea precipitată a monedei germane, oprea plata reparațiunilor și jena într'o măsură industriile țărilor cu monedă apreciată.

Camera de comerț internațională, sesizându-se de această stare a pus în studiu prin serviciile sale speciale, restabilirea etalonului de aur în Germania, pentru a isprăvi odată cu Dumpingul schimbului (monedei) și pentru a restabili egalitatea de concurență între toate industriile.

La Congresul dela Roma (1923) s'a propus numirea unui Comitet de Experți, independent de guverne, care să studieze din punct de vedere practic în afară și pe deasupra preocupărilor naționale, restabilirea relațiilor economice normale între popoare.

Acest Comitet, reunit la Paris în Ianuarie 1924, în urma acțiunii întreprinse de el, a determinat planul Dawes care se poate spune că este opera Camerei de comerț internațională.

Rezultatul acestei acțiuni a fost restabilirea mărcii aur, asigurarea echilibrului bugetar al Reich-ului și încetarea dumpingului provocat de inflațiune în profitul exportatorilor germani.

Iată cum caracterizează Dl Dr. Alberto Pirelli, președintele Camerei de comerț internaționale cu ocazia congresului dela Stockholm (1927), rostul acestei instituțiuni.

„Camera noastră grupează în jurul unei mese de lucru, oamenii de afaceri din 44 țări, pentru a studia problemele relative la dezvoltarea și buna funcționare a activităților economice, pentru a elimina pe cât posibil, piedicile nelogice cari se opun sau cari întârzie avântul forțelor producției și a schimburilor, pentru a preveni, a calma, și cel puțin a limita conflictele de interese între popoare“.

„Printre operile pe care le îndeplinește Camera de comerț internațională cea mai esențială este de a fi marea educatoare a opiniei publice în domeniul chestiunilor în legătură cu producția și cu schimburile internaționale“.

Iată în rezumat principalele lucrări ale diferitelor Comitete ce funcționează pe lângă Camera de comerț internațională.

Cel mai important, *Comitetul piedicilor puse comerțului*, a știut să tempereze doctrina libertății schimburilor prin limitările ce îi dicta grija de a face o operă practică, însă a afirmat cu putere, necesitatea de a introna cea mai mare echitate în relațiunile comerciale dintre popoare ca egalitatea de tratament între streinii și naționali unei țări, acordarea de condițiuni identice și uniforme tuturor celorce au relațiuni cu o țară oarecare, extinderea clauzei națiunii celei mai favorizate, etc.

Deasemenea cu asentimentul Societății Națiunilor, a scos în relief interdependența economică a popoarelor în ce privește politica vamală.

Acest comitet, cuprinzând mai multe subcomisiuni s'a ocupat cu tratamentul supușilor streini, obstacolele transportului, prohibițiunile importului și exportului, chestiunile vamale, convențiile industriale internaționale, dificultățile financiare (preț și credit), dublele impozite, unificarea scrisorii de schimb și a cecului, unificarea creditelor documentare, etc.

Din examinarea acestor câtorva generalități se vede în mod evident importanța Camerei de comerț internațională, care a dat soluțiuni practice și aplicabile anumitor probleme economice care nu puteau fi rezolvate până atunci de conferințe numeroase de diplomați și de întrevederi de oameni politici.

Această vastă organizație internațională consulta pentru fiecare chestiune Comitetele ei naționale care sunt în număr de 44.

Iată de ce darea de seamă a activității Comitetului Național Român nu ar fi reală și completă dacă nu ar fi făcută în cadrul activității Camerei de comerț internațională.

Congresul dela Stockholm din 1927 a fost punctul culminant al activității acestei Camere prin importanța chestiunilor care s'au desbătut.

Comitetul Național Român a studiat toate chestiunile puse în ordinea de zi a acestui Congres, la care a fost cât se poate de bine reprezentat, prin mai mulți Domni membrii ai Comitetului dintre care și Dl G. G. Assan, Secretarul General al Ministerului Industriei și Comerțului care a desfășurat o activitate frumoasă și rodnică pe lângă Camera de comerț internațională în numele Comitetului Național Român, încă dela înființarea lui, 1924.

Observațiunile Comitetului Național Român au fost consemnate într-o broșură tipărită în limba franceză, care a fost distribuită membrilor Congresului.

În deplină cunoștință de cauză, Comitetul Național Român a aderat la acele rezoluțiuni cari nu veneau în conflict cu interesele speciale ale politicii economice naționale.

Chestiunea cea mai arzătoare pentru noi Români în discuția Congresului dela Stockholm a fost Navigațiunea pe Dunăre, problemă care făcuse obiectul unei discuțiuni la Conferința Economică Mondială dela Geneva în Mai 1927.

Delegații noștri la acest Congres au putut obține ca această chestiune să nu fie discutată, hotărându-se în schimb instituirea unei comisiuni speciale a fluviilor internaționale, pusă sub președenția D-lui Sandemann Allen și din care să facă parte neapărat câte un delegat sau doi ai țărilor riverane Dunării.

Către finele anului 1927, Dl I. Sandemann Allen a făcut o călătorie pe Dunăre oprindu-se la Viena, Budapesta, Belgrad și București. Scopul acestei călă-

torii a fost să se convingă personal de situația navigației pe Dunăre și să studieze la fața locului cauzele care jenează această navigațiune.

D-sa a amintit: Cauzele reducerii tarifului pe Dunăre dela războiu încoace (economice, fiscale și administrative); apele teritoriale și cabotajul; formalitățile de frontieră; instalațiile porturilor; comisia internațională a Dunării; comisia europeană a Dunării; căile ferate și creditul și cooperația.

În mod confidențial, Dl Eduard Dolléans, Secretarul General al Camerei de comerț internaționale a trimis Comitetului Național Român o copie a raportului depus de Dl Sandemann Allen.

Cum în cursul lunii Martie trebuia să se întrunească Comitetul special al Fluviilor Internaționale pentru a examina chestiunea navigațiunii pe Dunăre, s'a dispus, prin organele Comitetului nostru examinarea amănunțită a chestiunii, în urma căreia s'a redactat și trimis răspunsul nostru, reprezentând punctul de vedere românesc.

Comisarul administrativ al Comitetului nostru Național pe lângă Camera de comerț internațională Dl Bianco, a luat parte la acel comitet și a susținut punctul de vedere românesc.

O altă chestiune care a preocupat mult Comitetul Național Român este libertatea comerțului internațional, tarifele vamale și tratatele de comerț.

În această privință Comitetul Național Român a înaintat Camerei de comerț internaționale un memoriu prin care stabilea situația actuală la noi privind monopolurile de vânzare, cumpărare sau de transport și comerțul de stat. Deasemenea s'a relatat tratamentul în materie economică și fiscală privitor la societățile streine admise a se stabili pe teritoriul românesc cu care ocazie s'a sugerat ideea codificării societăților anonime în sensul ca și minoritatea acționarilor să fie asigurată făcând propuneri concrete în această materie.

Relativ la taxele vamale, tratatele de comerț și instabilitatea taxelor de import export, Comitetul Național Român a comunicat Camerei de comerț internaționale, că dacă acceptă cu cea mai mare satisfacție tentativa făcută de a se favoriza prin un acord general evoluarea către constituirea unei Uniuni economice europene, totale sau parțiale, suntem totuși de părere să se înceapă acțiunea către acest scop, prin adoptarea de mijloace care ar da impuls încercărilor făcute pentru a înlătura dificultățile vamale, creind în același timp cele mai mari înlesniri în relațiile comerciale internaționale.

Cu acea ocaziune, Comitetul Național Român, ținând seamă de dorința exprimată și de scopul principal al chestiunilor ce i-au fost puse de Camera de comerț internațională a sugerat acesteia ideea studierii

și elaborării unui proiect de convenție asupra următoarelor două chestiuni:

1. Posibilitatea de a stabili o legiferare universală asupra capitalului eftin.

2. Posibilitatea de a încheia și de a executa în modul cel mai perfect, liber și sigur posibil, convențiile comerciale internaționale.

Solicitat de Camera de comerț internațională în privința reglementării târgurilor internaționale, Comitetul Național Român, a înaintat un memoriu în această chestie stabilind anumite principii ce ar trebui observate la înființări de târguri și anume: să fie de două categorii, târguri generale și de specialitate. Și unele și altele să aibă un număr fixat după reale necesități și să fie determinate după situația geografică, după caracterul și producția regiunilor, după disponibilitățile de bogății naturale susceptibile de dezvoltare, după puterea de cumpărare a țărilor.

Expozițiile fiind manifestațiuni incidentale făcute pentru verificarea progresului în domeniul economic, artistic și intelectual, s'a opinat ca să fie scoase din studiul comisiunii.

Convenția intervenită între guvernul nostru și cel francez relativă la lichidarea litigiilor survenite din nerespectarea angajamentelor de plată ale debitorilor români către creditorii francezi, prevede că atunci când debitorii nu ar desemna arbitrii, Camera de comerț internațională de acord cu Comitetul Național Român să procedeze la numirea acestor arbitrii.

În cursul anului 1927 în mai multe rânduri C. N. R. a fost solicitat să numească arbitrii în astfel de litigii și pentru salvagardarea intereselor supușilor români s'a desemnat ca arbitrii Dl George G. Assan când D-sa era la Paris și Dl avocat Popescu Pion și s'a cerut celor interesați să remită dosarul și toate piesele în apărarea lor spre a fi transmise arbitrilor numiți din oficiu.

În chestiunea unificării scrisorii de schimb și a cecului C. N. R., pentru desăvârșirea progresului realizat în această direcțiune a aderat la propunerea de a se convoca o a treia conferință internațională la Haga care să desăvârșească pe cât posibil unificarea pentru grupele de națiuni ce se conduc de aceleași principii în această materie.

Deasemenea a opinat pentru prelungirea mandatului Comisiunii creditelor documentare până la redactarea unui proiect uniform pe baza proiectului prezentat la Congresul dela Stockholm.

Camera de comerț internațională punând în studiu chestiunea anumitor termeni comerciali a cerut Comitetului nostru a formula uzanțele comerciale în țara noastră asupra acelor termeni, în urma unei anchete ce s'a întreprins.

Dupăcum este cunoscut, în fiecare an în sesiunea de primăvară a Comitetului Camerei de comerț internaționale, este în uz, ca președintele acestui par-

lament economic, să facă o dare de seamă asupra situațiunii economice mondiale și în acest scop a solicitat tuturor Comitetelor Naționale să înainteze, câte un raport în această privință după anumite indicațiuni.

Comitetul Național Român a întocmit și trimis din timp darea de seamă, asupra situațiunii economice a României în 1927, în care s'a tratat pe lângă comerț, agricultură, industrie și finanțe și chestiunea transporturilor terestre, aeriene, maritime, etc.

În concluziunile acestui raport s'a reînnoit părerea de a se crea la Paris o comisiune specială care să studieze starea economică a fiecărei țări și pe baza raportului favorabil al acelei comisiuni, Camera de comerț internațională să-și ia asupra-și sarcina de a interveni pentru procurarea capitalului necesar și eftin, țărilor solicitante pentru dezvoltarea lor economică.

Camera de comerț internațională a luat hotărîrea ca să publice în mod regulat în Buletinul ei, informațiunile Comitetelor naționale, relativ la mișcarea economică a țărilor lor.

Comitetul Național Român a inaugurat deja seria publicațiunilor referitoare la România și continuă a trimite în mod regulat informațiuni cari să arate evoluția noastră economică și progresele ce se realizează în economia noastră națională.

Sporirea numărului membrilor a preocupat Comitetul din două puncte de vedere: mai întâiu ca să se strângă cât mai mulți specialiști și apoi și dorința de a sporti veniturile în vederea unei cât mai bune organizări.

Dela 32 membrii câți erau în 1926, numărul lor pe anul expirat, a crescut la 92, repartizați astfel: 32 Camere de comerț și de industrie, 32 instituțiuni de credit și asociațiuni de industrie și comercianți și 28 membrii individuali.

CRONICĂ.

Societățile anonime din România în 1927 (11 luni). În 1927 au fost 1099 bănci, 1234 societăți industriale, 399 societăți comerciale și 67 diverse, în total 2799 societăți anonime, față de 430 din anul 1913.

Capitalul social al băncilor în anul 1927 a fost 261,493.044 Lei aur față de 215,803.825 Lei din anul 1913. La societățile industriale capitalul social în anul 1927 a fost 856,834.747 Lei aur față de 435,967.951 Lei din anul 1913. Societățile comerciale au avut în anul 1927 capital social de 59,158.128 Lei aur față de 40,561.992 Lei din 1913. Societățile diverse în anul 1927 au avut capital social de 15,086.432 Lei aur față de 29,771.078 Lei din 1913. În total societățile anonime au avut în anul 1927 capital social de 1.192,572.351 Lei aur față de 722,104.846 Lei din 1913, ceea ce reprezintă un spor de 165%.

Impozitul pe venitul profesiunilor libere în România. Statistica impozitelor directe pe anii 1925 și 1926 ne arată un număr de 25.109 contribuabili, liber-profioniști, având un venit impozabil de 692,691.003 Lei și plătind un impozit de Lei 82,920.090.

Figurând advocații într'o rubrică separată în statistica impozitelor directe pe anii 1925 și 1926 publicată de Direcțiunea Statisticii generale a finanțelor, referitor la aceasta profesiune avem, comparativ cu statistica pe 1923, următoarele date:

I. Vechiul Regat			
	1923	1926	
a) Cu venit până la 10.000 Lei	853	2105	contribuabili
b) " " 10.001—100.000 "	2871	3266	"
c) " " peste 100.000 "	135	203	"
	3839	5574	
II. Ardealul			
a) Cu venit până la 10.000 Lei	259	135	contribuabili
b) " " 10.001—100.000 "	1370	1494	"
c) " " peste 100.000 "	63	98	"
	1690	1727	
III. Basarabia			
a) Cu venit până la 10.000 Lei	9	16	contribuabili
b) " " 10.001—100.000 "	295	313	"
c) " " peste 100.000 "	4	5	"
	308	334	
IV. Bucovina			
a) Cu venit până la 10.000 Lei	44	28	contribuabili
b) " " 10.001—100.000 "	412	425	"
c) " " peste 100.000 "	12	22	"
	458	475	

În consecință în acești 3 ani este o diferență importantă de 45% în plus, ceea ce dovedește o neseriozitate în evaluările făcute căci în 3 ani nu este de crezut ca numărul advocaților să fi crescut cu 45%.

Situația încasărilor și cheltuelilor Statului, pe perioada dela 1 Ianuarie la 31 Martie 1928. Încasările tezaurului public pe seama exercițiului 1928, în primele două luni din anul curent, au fost Lei 3.618,134.883, iar pe luna Martie a. c. ele au fost Lei 2.678,247.774. Totalul încasărilor deci pentru primul trimestru al anului curent au fost Lei 6.356,382.659. Fiind prevederile bugetare pentru anul curent Lei 38.350,000.000, pentru trei luni încasările ar trebui să fie Lei 9.585 milioane, deci un deficit de Lei 3.230 milioane. Însă trebuie să ținem seama că încasările în aceasta epocă sunt mai slabe și că treptat cresc, atingând suma cea mai mare în lunile de toamnă.

Încasările complimentare în contul exercițiului 1927 au fost în aceste trei luni Lei 1.238,735.293 din care Lei 271,026.272 în luna Martie. Fiind totalul încasărilor pentru acel exercițiu de Lei 35.345 milioane față de prevederile bugetare de Lei 34.640 milioane, excedentul până la acea dată este în consecință de Lei 705 milioane.

Capitalul străin în Ungaria de prezent este foarte abundent. Băncile au disponibilități foarte mari, și din cauza intereselor de scont prea mari nu le pot plasa pe piață. Conform raportului Băncii Naționale Ungare, vecinii nostri au contractat în anul trecut pentru industria lor împrumuturi în valoare totală de 440 milioane pengő (aproximativ Lei 12.310 milioane); 240 milioane pe termen lung, 200 milioane pe termen scurt cu dobândă medie de 8% anual. În consecință Ungaria are de plătit străinătății numai pentru dobânzi 35 milioane pengő.

Emisiunile de împrumuturi pentru străinătate în Statele Unite pentru primul trimestru al anului curent au atins cifra de 331 milioane dolari (circa Lei 53.291 milioane) acuzând o creștere de 75 milioane dolari față de aceeaș epocă din anul trecut.

Protestele de polițe după datele furnizate de buletinul societății „Cidi” (Compania internațională de informațiuni și servicii) cresc din zi în zi. Pe luna Martie (3 Martie—3 Aprilie) au fost protestate la Tribunalul Ilfov 4900 polițe în valoare totală de 131 milioane Lei din care pentru 38 milioane în valută forte.

„Bilanțul aur” sau „Bilanțul de stabilizare”. După cum se pare, și precum rezultă din știrile ziarelor din capitală, împrumutul extern pentru stabilizarea monetei noastre este perfectuat și în curând va urma și la noi marea reformă, stabilizarea monetei.

Condițiile împrumutului de stabilizare nu sunt cunoscute până acum marelui public și cu atât mai puțin se știe, pe ce curs se intenționează a se face stabilizarea.

În tot cazul problema stabilizării ridică o mulțime de probleme noi în legătură cu asanarea și consolidarea financiară și economică a țării.

Între acestea una din problemele principale este: „Bilanțul aur” sau „Bilanțul de stabilizare”, legiferat în toate statele trecute peste stabilizare.

Deși în fond unul și acelaș lucru, totuși se zice „Bilanț aur”, când acela s'a făcut în baza unei monete unitare nou create (Germania, Austria, Ungaria și Polonia) și „Bilanț de stabilizare” când bilanțul este încheiat în moneda existentă, redusă însă la o anumită valoare, deci stabilizată. Astfel s'a procedat în Cehoslovacia și după toată probabilitatea se va proceda și la noi.

Compunerea bilanțului aur sau de stabilizare este obligatoare în țările ce și-au creat unități monetare noi: Germania, Austria, Ungaria și Polonia (Marce imperiale, Schillingi, Pengő și Zlotul) și este facultativă în Cehoslovacia, unde cei interesați îl pot face în noua monedă până la 1931.

Școale elementare de comerț. Acest tip de școale comerciale până acum a fost puțin cunoscut în Ardeal. În vechiul Regat ele funcționează de mult și au dat rezultatele cele mai bune pentru viața practică.

Scopul acestor școale, numite și școale comerciale inferioare și aparținând școalelor profesionale, este să formeze comercianți români, contabili și funcționari administrativi pentru diferite instituții publice și private.

Școalele elementare de comerț sunt cu cursuri de 3 ani. În anul I se face cu elevii numai teorie, în anii II și III elevii fac jumătate zi teorie și jumătate zi școală practică: la case de comerț, prăvălii ori fabrică, ceea ce este obligatoriu.

Condițiile de primire în aceste școli sunt: 4 clase primare urbane sau rurale, etatea de cel puțin 11 ani și cel mult 16 ani.

Terminarea cu succes a Școlii elementare de comerț îndreptățește la continuarea studiilor la o școală superioară de comerț.

În cele mai multe cazuri elevii acestor școale continuă studiile la Școalele comerciale curs seral, continuându-și ziua serviciul în comerțul practic.

Școalele elementare de comerț, completate cu cursurile serale, au dat elemente excelente administrative în comerț, fabrici, bănci.

În Ardeal funcționează astfel de școale în: Cluj, Dej, Făgăraș, Lugoj, Oravița, Oradea, Săliște (I. Sibiu), Șimleul-Silvaniei, Tg.-Mureș, Timișoara și Toplița.

Cum vedem unele din aceste școale funcționează în orașele și comune rurale mai mari, ceea ce încă prezintă un avantaj, sunt mai accesibile claselor mai sărace ale populației.

Probleme valutare și organizarea băncilor de emisiune în Germania, Polonia, Ungaria și Austria este titlul unei noue lucrări de 264 pag. format octav a dlui *Sabin Cioranu*, conferențiar la Academia de comerț și funcț. sup. la Banca Națională a României, Cluj.

Cartea a apărut la tipografia „Cartea Românească” Cluj. Prețul nu este indicat.

Adunări generale

au convocat, respective au ținut următoarele bănci și întreprinderi:

„Aurora” Năsăud	la	7 Aprilie	1928
„Chiorana” Șomcuta-Mare	9	„	„
„Dacia” Orăștie	12	„	„
„Mielul” Poiana	17	„	„
„Patria” Blaj	18	„	„
„Agricola” Hunedoara	18	„	„
„Economia” Rupeni-(Cohalm)	29	„	„

Dividendele

ce plătesc băncile și întreprinderile pe anul 1927.

„Ajutorul” Șeica Mare	20 ⁰ / ₀	Lei	20.—	net
„Albina” Sibiu	24 ⁰ / ₀	„	120.—	„
„Ardeleana” Orăștie	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Armonia” Cincul mare	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Auraria” Abrud	30 ⁰ / ₀	„	30.—	„
„Banca Agrară” Cluj	8·5 ⁰ / ₀	„	85.—	„
„Banca Centrală” Cluj	12 ⁰ / ₀	„	25·50	„
„Banca Națională a României” București	74·8 ⁰ / ₀	„	374.—	„
„Banca Poporală” Caransebeș	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Banca Poporală” Dej	14·8 ⁰ / ₀	„	37.—	„
„Banca Românească” București	17·2 ⁰ / ₀	„	86.—	„
„Banca Viticolă” București	12·3 ⁰ / ₀	„	61·50	„
„Cetatea” Brașov	10 ⁰ / ₀	„	50.—	„
„Codreana” Băsești	24 ⁰ / ₀	„	12.—	„
„Cordiana” Fofeldea	30 ⁰ / ₀	„	30.—	„
„Crișana” Brad	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Câmpiana” Mociu	22 ⁰ / ₀	„	44.—	„
„Concordia” Gherla	15 ⁰ / ₀	„	7·50	„
„Dacia Traiană” Sibiu	16 ⁰ / ₀	„	32.—	„
„Decebal” Deva	30 ⁰ / ₀	„	15.—	„
„Economul” Cluj	17 ⁰ / ₀	„	17.—	„
„Furnica” Făgăraș	24 ⁰ / ₀	„	120.—	„
„Goronul” Aiud	18 ⁰ / ₀	„	36.—	„
„Grănițerul” Dobra	16 ⁰ / ₀	„	8.—	„
„Maramureșiana” Sighet	20 ⁰ / ₀	„	85.—	„
„Minerva” Beclean	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Mureșiana” Reghin	20 ⁰ / ₀	„	17.—	„
„Olteana” Viștea de jos	20 ⁰ / ₀	„	40.—	„
„Oravițana” Oravița	10·5 ⁰ / ₀	„	51.—	„
„Prima Ardeleană” Cluj	10·5 ⁰ / ₀	„	51.—	„
„Poporul” Săliște	22 ⁰ / ₀	„	22.—	„
„Sebeșana” Caransebeș	12 ⁰ / ₀	„	12.—	„
„Sebeșana” Sebeș-Alba	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Sălăgiana” Jibou	32 ⁰ / ₀	„	160.—	„
„Sătmăreana” Seini	12 ⁰ / ₀	„	12.—	„
„Șercaiana” Șercaia	24 ⁰ / ₀	„	24.—	„
„Silvania” Șimleul-Silvaniei	20 ⁰ / ₀	„	10.—	„
„Soc. Naț. de Credit Ind.” Buc.	23·80 ⁰ / ₀	„	119.—	„
„Soc. Naț. de gaz metan” Buc.	—	„	28·30	„
„Someșana” Dej	20 ⁰ / ₀	„	20.—	„
„Tehnica Română” București	10·2 ⁰ / ₀	„	51.—	„
„Tibleșana” Reteag	12 ⁰ / ₀	„	60.—	„
„Vatra” Cluj	12 ⁰ / ₀	„	24.—	„
„Voileana” Voila	10 ⁰ / ₀	„	50.—	„
„Vulturul” Tășnad	18 ⁰ / ₀	„	90.—	„
„Sentinela” Nova Selo (Satul nou) Iugoslavia	40 ⁰ / ₀	„	10 dinari.	„

„ECONOMUL”

instituit de credit și economii, societate anonimă în Cluj.

AVIZ.

„Economul” instituit de credit și economii, societate anonimă în Cluj, face cunoscut Onoraților depozitanți ai băncii că, cu începere dela 1 Aprilie a. c., reduce dobânda la depunerile spre fructificare și în cont-curent la 12⁰/₀ brutto anual, atât la centrală cât și la filială.